

Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Örgütlenmede Sosyal Medya Kullanım Özelliklerinin Belirlenmesi

Gül Ergün¹, Beste Keskin²

¹Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Servis ve Afet Yönetimi Bölümü, İstiklal Kampüsü, Burdur, Türkiye
²Özel yaşam Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Hemşirelik, Hatay, Türkiye

Gül Ergün
Beste Keskin

İletişim:

Gül Ergün
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Servis ve Afet Yönetimi Bölümü, İstiklal Kampüsü, Burdur, Türkiye
Tel: +90 248 213 35 32
E-Posta: ilkem79@hotmail.com

Gönderilme Tarihi : 25 Temmuz 2017
Revizyon Tarihi : 05 Eylül 2017
Kabul Tarihi : 30 Eylül 2017

ÖZET

Amaç: Tanımlayıcı nitelikte olan bu araştırma, sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mesleki örgütlenmede sosyal medya kullanım özelliklerinin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Çalışma Planı: Veriler 2016 mart ayında bir sağlık yüksekokulunda 461 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formu kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %42.1'i internette günde 3-4 saat zaman geçirmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %77.4'ü araştırma yapmak için sosyal medyayı kullanmıştır. Katılımcıların %23'ü sosyal medya aracılığıyla mesleki bir gruba üye olmuşlardır.

Sonuç: Öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal medyada fazla zaman geçirmektedir. Sosyal medyayı mesleki bir konu için kullanım oranları fazladır. Mesleki örgütlenmenin önemini vurgulamak için üniversitelerin sağlıkla ilgili eğitim veren okullarında sosyal medyanın etkin kullanımı üzerine seminerler verilmesini; sosyal medya üzerindeki mesleki topluluk, grup ve sayfalara üyeliğin öneminin deontoloji, kişilerarası ilişkiler ve diğer mesleki derslerin müfredatlarında yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: Mesleki örgütlenme, sosyal medya, teknoloji, öğrenci

DETERMINING THE SOCIAL MEDIA USAGE CHARACTERISTICS OF SCHOOL OF HEALTH STUDENTS IN PROFESSIONAL ORGANIZATIONS

ABSTRACT

Objectives: This study is in the descriptive design and has been planned to determine social media use characteristics of school of health students in professional organizations.

Study Design: The data were collected from 461 participants studying at a school of health in March 2016. The questionnaire form, prepared by the author and in conformance with literature, was used in collecting the data.

Results: It was determined that 42.1% of the participants spent 3-4 hours on the Internet in a day. 77.4% of the participant students used social media for the purpose of research. 23% of them became members of a professional group through social media.

Conclusion: The vast majority of students spend much time on social media. Social media use is high for a professional subject. In order to emphasize the importance of professional organization, it is recommended that seminars on efficient use of social media be organized at high schools or universities where education and training are provided on health. Additionally, the importance of social media use and being members of professional communities through social media should be emphasized in the curricula of vocational lessons including deontology and interpersonal relations.

Key words: Professional organization, social media, technology, student

Bilindiği gibi meslekler, toplum düzeyindeki işbirliği ve iş bölümü kavramlarından doğar. Ancak, bir meslek yaşamları boyunca onu kendine uğraş alanı olarak seçmiş mensuplarının beyinlerinde ve gönüllerinde filizlenir, serpilir ve giderek olgunlaşır. Bu yüzden meslek bilinci ve meslek sevgisi de en az o mesleğe ilişkin ödevler, dağarcıktaki bilgi ve beceriler kadar önemlidir (1). Bir mesleğin güç odağı haline gelebilmesi için; aynı düşünce ve inançları taşıyan belirli sayıda insanın bir araya gelerek bir örgüt yapısı oluşturması, oluşturulan bu örgütün aşğıdan yukarı dikey hareketliliğinin bulunması, mesajlarını üyelerine ileten ve geri bildirimlerini alabilen, irdeleyen, örgütün isteklerini gerekli otoritelere ulaştıran bir yapısının olması gerekmektedir (2). Sağlık personelinin ve diğer tüm bireylerin her alanda güç kazanmasının en iyi yolu, belirli amaçlara ulaşmak için birlikte hareket edebilmesidir. Birlikte hareket edebilme konusunda en büyük güç kaynağı ise mesleki örgütlenmedir. Örgütlenme, kelime anlamı ile ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik-telik, teşekkül oluşturma anlamına gelmektedir. Gerek ülke bazında, gerekse küresel anlamda örgütsüz bir yapılanma ile gerçekçi ve amaca yönelik hiçbir etkinlik sağlanamayacağı açıktır (3,4). İnsanların birbirleri ile etkin bir şekilde iletişim kurabilmek için kullandıkları çevrim içi teknolojiler sosyal medya olarak tanımlanmaktadır. Teknolojik gelişmeler bireylerin birbirleriyle iletişim kurmasını ve bilgi edinmesini daha kolay hale getirmiştir. Başlarda sosyal medya; basit bir içeriğe sahipti. Ancak zamanla yaygın kullanım sahasına dönüştü. İletişim, çeşitli mesleki etkinlikler, farklı sosyal medya faaliyetleri arz-talep doğrultusunda çığ gibi büyüdü (5). Bu gelişim sonucu insanlar artık bilgiyi her hangi bir aracı kişi olmadan doğrudan kaynağından öğrenebilmektedir. Bu durum; internet dünyasında bilgisayarların etkileşim gücünün iletişim için kullanılmasını tarif eden yeni medya akımının doğmasına sebep olmuştur (6). Sosyal medyanın sağlık profesyonelleri açısından önemi ve kullanımı da giderek artmaktadır. Günümüzde sosyal medya hayatın her alanında etkin olarak kullanılmaktadır (7). Sosyal medya her alanda kişileri ve kurumları birer birer bünyesine katmaya devam etmekte ve kapsamı günden günde büyümektedir. Optimal sağlık durumunun sağlanması amacıyla, bireylerin mesleki örgütlenmede söz sahibi olması ve sosyal medyanın katkısı bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Sosyal medya Türkiye’de kişilerin her hangi bir konu ile ilgili fikir beyan etmeleri, görüş savunmaları, birey olarak düşüncelerini özgürce savundukları bir mecra olmuştur. Sosyal medya, her alandan kişi ve kurumları birer birer bünyesine katmaktadır. Bu arada hızla gelişen ve kapsamını günden güne genişleten sosyal medya bazı sektörlerin gelişimi ve mesleki birlik

beraberliği sağlamak için fırsat sağlamıştır. Bu sektörlerin başında sağlık sektörü gelmektedir. Sağlık sektörü kendi içerisinde birçok kısıtlayıcı, sıkıntı verici koşullara sahiptir ve sektör çalışanlarının sosyal medya üzerinden etkili, planlı aktivite yapmasına gereksinim vardır (8,9). Özellikle hemşirelik mesleğini icra eden bireyler, yenilikleri öğrenme, mesleki örgütlenme ve doğru sağlık davranışlarının yaygınlaştırılması gibi amaçlarla sosyal medyayı kullanabilirler. Bu durum tüm sağlık profesyonelleri için geçerlidir. Sağlık profesyonellerinin meslek hayatına başlamadan önce, öğrenci iken sosyal medyayı bilinçli şekilde kullanması önemlidir (10,11).

Son yıllarda yeni bir sosyal alan haline gelen internet, birey ve sosyal organizasyonlara zaman ve mekândan bağımsız bir iletişim ortamı sunmaya başlamıştır. Bu durum birey ve sosyal organizasyonların internet ortamında örgütlenmesine yol açmıştır (12). İletişim araçlarında, özellikle multi-medya ve yeni bilgi teknolojisindeki ilerlemeler sağlık bilgisine erişimi iyileştirmeye devam etmektedir. Bu açıdan, sağlık iletişimi bireylerin ve toplulukların daha fazla yetkilendirilmesi için gittikçe önem kazanan bir unsur olmaktadır. Sosyal medya, sağlık bilgilerini yaymada etkilidir. Sosyal medya, özellikle toplumun davranışlarını etkilemesi bakımından önemlidir. Öte yandan sosyal medya diğer insanların davranışlarını etkilemede birtakım avantajlara sahiptir. Özellikle kullanıcı için çok hızlı elde edilen geri bildirimler buna örnek olarak gösterilebilir. Ancak bu avantajları açık bir şekilde belirtmek oldukça zordur. Bu durum sosyal medyanın etkisinden ve gelişiminden ileri gelmektedir (13). Teknolojik gelişmeler, yerel, ulusal ve küresel topluluklar içindeki bilgi ve bilgi alışverişi için bir mekanizma olarak sosyal medyanın gelişimini beslemeye devam etmektedir (14). İnsanlar sosyal bir varlık oldukları için topluluk halinde yaşamaktadırlar. Bu topluluk içerisinde de üstlendikleri sosyal rolleri bulmaktadır. Toplum içerisinde yaşama işbölümünü ve örgütlülüğü zorunlu kılmaktadır. Toplumsal gereksinimlerin ve sorunların pek çoğu, birden çok kişinin bir araya gelip güçlerini birleştirerek, gereksinmeyi karşılamak, sorunu çözmek için uğraşmayı gerektirdiğinden, toplumsal eylemler artık genellikle ekonomik, politik, dinsel ve mesleki eksenler etrafında düzenlenmiş güçlü grupların etkileri sonucunda meydana gelmektedir. Bu durumda aynı ilgi alanlarına sahip, aynı görüşü savunan, hayata bakış açıları benzer, ortak bir düşünceye sahip insanların sosyal medya üzerinden örgütlenmelerine neden olmuştur. Bu çalışma, sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mesleki örgütlenmede sosyal medya kullanımı teması ile alana katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Gereç ve yöntem

Araştırmanın amacı ve tipi

Bu araştırma, Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mesleki örgütlenmede sosyal medya kullanım özelliklerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Araştırmanın evren ve örnekleme

Araştırmanın evreni, XXXXXXX Sağlık Bilimleri Fakültesinin (Veri toplama sürecinde sağlık yüksekokulu iken 8 nisan 2016 tarihinde resmi olarak fakülte olmuştur) hemşirelik ve acil yardım ve afet yönetimi bölümü öğrencilerinin tamamı olarak belirlenmiştir. Örneklem seçimine gidilmeyerek tüm öğrenciler araştırmaya dâhil edilmiş, ancak araştırmaya katılmak istemeyen ve anket formunun uygulandığı tarihlerde okulda bulunmayan öğrencilerin olması nedeniyle araştırma toplam 461 (evrenin %76.8'i) öğrenci ile yürütülmüştür.

Veri toplama aracı

Araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan 13 sorudan oluşan anket formu ile veriler toplanmıştır. Anket formunda katılımcıların sosyo-demografik, internet kullanım ve mesleki örgütlenmedeki internet kullanım özelliklerine ilişkin sorular yer almıştır.

Verilerin toplanması

Araştırma, bir üniversitenin sağlık yüksekokulunun öğrencilerine uygulanmıştır. Veriler, 2016 mart ayında toplanmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için yüksekokul müdürlüğünden yazılı izin alınmıştır. Araştırma öncesinde öğrencilere araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü katılımları sağlanmıştır. Katılımcıların gönüllü olduklarına dair gönüllü onam formlarını doldurmaları sağlanmıştır. Sonrasında her bir veri yüz yüze görüşme yöntemiyle 15 dakika sürede toplanmıştır. Verilerin toplanması sırasında derslerine giren öğretim elemanının görev almaması sağlanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesi

Verilerin analizinde SPSS (version18.0) kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistik olarak, sayı ve yüzdeler kullanılmıştır.

Araştırmanın sınırlılığı

Araştırmanın yalnızca bir üniversitenin sağlık yüksekokulunun öğrencilerinin görüşlerini yansıtmaması araştırmanın önemli sınırlılığıdır.

İstatistik analiz

Araştırmanın evreni sağlık yüksekokulunun tüm öğrencileri kabul edilmiştir (N=600). Örneklem seçimine gidilmeksizin evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Veri toplama süreci sonunda 461 kişi (Evrenin %76.8'i)

örneklem sayısına ulaşılmıştır. İstatistik analizinde yüzdeler ve frekans ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin 279'u kadın, 182'si erkektir. Öğrencilerin 216'sı Acil Yardım ve Afet Yönetimi, 245'i ise hemşirelik bölümündendir. Katılımcıların %26.6'sı 1.sınıf, %30.2'si 2.sınıf, %26'sı 3.sınıf ve %18.2'si 4. sınıf öğrencisidir.

Katılımcıların %42,1'i internette günde 3-4 saat, %18,4'ü 1-2 saat ve %16,5'i 7 saat ve üzeri zaman geçirdiğini belirtmişlerdir. İnterneti gün içerisinde hiç kullanmadığını belirten öğrenci yoktur (Tablo 1).

Öğrencilerin internette en çok kullandığı sosyal ağ sırasıyla Facebook (%41,4), Instagram %33,4, Twitter %6,1 ve diğerleri %19,1 şeklinde belirlenmiştir (Tablo2).

Öğrencilerin interneti kullanım amaçları; "%77,4 mesleki bir konu için" ve %22,6 mesleki olmayan nedenler şeklinde saptanmıştır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu sosyal medyayı mesleki olmayan konular için kullanmaktadırlar (Tablo 3).

Tablo 1. Katılımcıların İnternette geçirilen zamana göre dağılımı (n=461)

Zaman	Sayı (n)	Yüzdeler (%)
1-2 saat	85	18,4
3-4 saat	194	42,1
5-6 saat	106	23
7 saat ve üzeri	76	16,5
Toplam	461	100

Tablo 2. İnternette kullanılan sosyal medya ağı dağılımı (n=461)

Sosyal Medya Ağları	Sayı (n)	Yüzdeler (%)
Facebook	191	41,4
Instagram	154	33,4
Twitter	28	6,1
Diğer	88	19,1
Toplam	461	100

Tablo 3. Öğrencilerin interneti kullanım amaçlarına göre dağılımı (n=461)

İnterneti Kullanım Amacı	Sayı (n)	Yüzdeler (%)
Mesleki bir konu için	357	77,4
Mesleki olmayan nedenler için	104	22,6
Toplam	461	100

Öğrencilerin mesleki topluluklara üyelik oranı %37,6'dır (%20,2, %13,7,%3,7). Herhangi bir mesleki topluluğa üye olmayan öğrenci sayısı %59,4'tür. Öğrencilerin sosyal medyada fazla zaman geçirmesine ve %84,6'sı sosyal medyanın mesleki gelişime katkı sağladığını düşündüklerini belirtmelerine rağmen sosyal ağlar üzerinden mesleki topluluğa üye olma sayısı azdır (Tablo4).

Öğrencilerin mesleki bir gruba üye olmak amacıyla sosyal medya kanalını kullanma düzeyine bakıldığında; öğrencilerin %77'si üye olmak için sosyal medya yollarını kullanmadığını, %23'ü ise kullandığını belirtmişlerdir (Tablo5).

Tablo 4. Üye olunan mesleki topluluklara göre dağılımı (n=461)

Mesleki Topluluklar	Sayı (n)	Yüzdeler (%)
Acil yardım ve Afet yönetimi ile ilgili gruplar	93	20,2
Hemşirelikle ilgili gruplar	63	13,7
Diğer sağlıkla ilgili gruplar	17	3,7
Sağlık dışı gruplar (fotoğrafçılık vb)	14	3
Her hangi bir mesleki topluluğa üyeliği yok	274	59,4
Toplam	461	100

Tablo 5. Sosyal medyada kanalıyla bir gruba resmi olarak üye olma durumuna göre dağılım (n=461)

Mesleki Gruba Üyelik Durumu	Sayı (n)	Yüzdeler (%)
Evet	106	23
Hayır	355	77
Toplam	461	100

Tartışma

Tartışma, literatürdeki hemşirelik öğrencilerinin sosyal medya kullanımıyla ilgili araştırmalar üzerinden yapılmıştır. Çünkü Acil Yardım ve afet yönetimi bölümünün dünyada karşılığı olan bir bölüm yoktur. Ülkemizde de oldukça yeni bir bölümdür. Literatürde bu bölümün mesleki örgütlenmede sosyal medya kullanımına ilişkin çalışma yoktur. Her iki bölümü (hemşirelik ve acil yardım ve afet yönetimi) geleceğin sağlık profesyonelleri olarak değerlendirip, bir ekip olacakları göz önünde bulundurularak tartışma bu yönde şekillendirilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin internette gün içinde çok fazla zaman geçirdiğini söyleyebiliriz (Tablo 1). Grajeles et al (2014), orta ve yüksek gelirli ülkelerde internet kullanımının yaygın olduğu, ancak düşük gelirli ülkelerde internete erişimin kolay olmadığını belirtmişlerdir (15). Ülkemizde,

özellikle son birkaç yılda, sosyal medya kanallarına rahatlıkla ulaşım söz konusudur. Üniversite öğrencileri kaldıkları devlet veya özel yurtlarda rahatlıkla internet hizmetinden yararlanabilmektedir. Kaya vd (2015) hemşirelik öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışma ile benzerdir (16). Korkmaz ve ark (2015) hemşireler üzerinde yaptıkları bir çalışmada hemşirelerin çoğunun internette 2 saat zaman geçirdikleri saptanmıştır (17). Öğrencilere göre meslek çalışanlarının sosyal medyada daha az zaman geçirdikleri görülmektedir.

Kaya ve arkadaşlarının (2015) çalışma bulgularına göre; öğrenciler %47.9 Myspace kullanırken, %18'i Facebook sosyal ağını kullanmaktadır (16). Scott'un (2010) belirttiğine göre; günümüzde en fazla kullanılan sosyal medya araçları sırasıyla; Facebook, Twitter, LinkedIn ve Myspace'tir (18). Araştırma bulgularımız bu bulgular ile uyumlu görünmektedir. Öğrenciler en fazla Facebook sosyal ağını kullanmaktadır. Korkmaz ve ark (2015) çalışan hemşirelerin en fazla Facebook sosyal ağını kullandıklarını belirlemiştir (17). Mcnab (2009), Twitter'ın influenza virüsü gibi olduğunu, hızla yayılan bir sosyal ağ olduğunu ve insanların sağlıkla ilgili güncel bilgilere anında Twitter aracılığıyla ulaşabileceğini belirtmiştir (19). Hatta sağlık mesleğine üye bireylerin mesleki organizasyonları geliştirme içinde ideal bir yol olduğunu ancak bilgi alışverişinin sağlık bakanlığı ve benzeri kurum tarafından desteklenmesinin gerekliliğine vurgu yapmıştır. Araştırmamızda az olmakla beraber öğrencilerin bir kısmının bu sosyal ağı kullandığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin büyük bir kısmı interneti araştırma yapmak için kullanmıştır. Sosyal medya, hemşirelik öğrencilerinin mesleki iletişimde daha fazla bilgi ve / veya beceri kazanmalarına yardımcı olabilecek bir platformdur (20). Çobaner ve Işık (2014), sosyal medya kullanımıyla ilgili literatürü inceledikleri araştırmalarında sosyal medyanın hemşirelikte sağlıkla ilgili eğitim, araştırma, ilgili tartışmalar ve en iyi uygulamaları yaygınlaştırmada kullanıldığını belirtmişlerdir (6). Kaya ve ark (2015) çalışmalarında hemşirelik öğrencilerinin %83.2 oranında araştırma yapmak amacıyla interneti kullandığını saptamıştır (16). İki araştırma sonucu birbiriyle benzerdir. Kanada'da 2012 yılında Ontario Hemşirelik Okulu bünyesinde farklı alanlarda çalışan hemşireler üzerinde yapılan bir çalışmada; hemşirelerin %77'sinin sosyal medyayı mesleki alanda ve kişisel nedenlerle kullandığı tespit edilmiştir (21). Aynı zamanda sosyal medyayı kullanan hemşirelerin çoğunluğunun (%54) sosyal medyanın mesleki uygulamalar için önemli olduğunu vurguladıkları saptanmıştır. Korkmaz ve ark (2015), hemşirelerin sosyal medyayı mesleki nedenler için kullanım oranını %2 olarak bulmuştur (17). Bu bulgulara

dayanarak öğrencilerin meslek hayatına atılmadan önce idealist, araştırmacı ve mesleğe karşı daha pozitif olduğu söylenebilir.

Sosyal Medya, mesleki örgütlenmeyi kolaylaştıran ideal bir yoldur. Çünkü işyerinde mesleki örgütlenme için somut adımları atmakta zorlanan birey, internetten mesleki örgüt ve organizasyonların yöneticilerine kolaylıkla ulaşabilmektedir. Yiğit ve ark (2007), hemşirelik öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin mesleki örgütlere üye olma oranı %61.4 bulunmuştur (22). Bu araştırma bulgularımızla örtüşmeyen ancak meslek adına güzel bir gelişmedir. Küçüköğlü ve ark (2014), hemşirelik öğrencilerinin mesleki derneklerle ilgili farkındalıklarının belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışma sonucunda; derneğin mesleğe katkıları; %66.1'i mesleki profesyonelleşmeyi sağladığı, %58.9 mesleki hakları savunduğu, %37.5'i meslek üyelerini bilinçlendirdiği şeklinde yanıtlamasına rağmen, %97.9'unun herhangi bir mesleki derneğe üyeliği olmadığı saptamıştır (23). Bu bulgular öğrencilerin mesleki felsefeyi yeterince benimsemediklerini göstermektedir. Kahrıman ve ark (2015) hemşirelerin mesleki örgütlenme ve dernekler konusundaki bilgi düzeylerini inceledikleri çalışmada; hemşirelerin %50.8'inin herhangi bir mesleki kuruluşa üyelikleri olmadığını saptamıştır (24). Bu bulgular gerek öğrencilik gerekse meslek yaşantısındaki sağlık profesyonellerinin mesleki örgütlenmenin önemini yeterince kavramadıklarına işaret etmektedir. Oysa hemşirelik ve diğer sağlık ekibi üyeleri en büyük güç kaynağını profesyonel bir dernekten almalıdır. Hemşirelerin çoğu bu konuda hemfikir olmakla birlikte ülkemizde Türk Hemşireler Derneğine üye olan hemşire sayısının yeterli olmadığı bilinmektedir.

Kaynaklar

1. Koelbel PW, Fuller SG, Misener TR. Job satisfaction of nurse practitioners: an analysis using Herzberg' s Theory. *The Nurse Practitioner*, 1991; 25:43-56.
2. Gözüm S, Ünsal A, Demirci P ve ark. Hemşirelerin mesleki örgütler ve dergilere ilişkin görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2000; 3:19-28.
3. Ataman P. Mesleki Örgütlenme. *Türkiye 9. Gıda Kongresi*; 24-26 Mayıs, Bolu 125, *Kongre Özet Kitabı*, 2006; 125-6.
4. Karaöz S. Hemşirelerin politik gücü. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 2004; 8: 30-6.
5. Kietzmann JH, Hermkens, K, McCarthy IP. Et al. Social media? get serious! Understanding the functional building blocks of social media. *Business horizons*, 2011; 54, 241-51. (<http://dx.doi.org/10.1016/j.bushor.2011.01.005>)
6. Çobaner AA & Işık T. Hemşireler arasında sosyal medya kullanımının yarar ve risklerinin tıp etiği bağlamında tartışılması. *Discussing the benefits and risks of social media use among nurses in the context of medical ethics. Türkiye Biyoetik Dergisi*, 2014; 1: 137-48. Erişim tarihi (12.12.2016) http://www.journalagent.com/tjob/pdfs/TJOB-86580-REVIEWARDIC_COBANER.pdf
7. Sharma P, Kaur PD. Effectiveness of web-based social sensing in health information dissemination—A review. *Telematics and Informatics*, 2017; 34:19-25. (<http://dx.doi.org/10.1016/j.tele.2016.04.012>) (Erişim tarihi: 02.04.2016).
8. Şener E, Samur M. "Sağlığı geliştirici bir unsur olarak sosyal medya: facebook'ta sağlık". *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2013; 2, 508-23.
9. Kayabalı K. İnternet ve sosyal medya evreninde sağlık. *İyi Klinik Uygulamalar Dergisi (IKU)*, 2011; 25: 14–20.
10. Barry J. &Hardiker NR. "Advancing nursing practice through social media: A global perspective." *Online Journal of Issues in Nursing*, 2012; 17: 1-9. (DOI: 10.3912/OJIN.Vol17No03Man05)
11. Treem JW, & Leonardi PM. Social media use in organizations: exploring the affordances of visibility, editability, persistence, and association. *annals of the International communication association*, 2013; 36(1): 143-189. <http://dx.doi.org/10.1080/23808985.2013.11679130> (Erişim tarihi: 2.04.216).
12. Haberli M. "Yeni bir örgütlenme biçimi olarak sanal cemaatler." *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2012; 1: 118-34.

Öğrencilerin az bir kısmının mesleki öğrenci derneklerine sosyal medya aracılığıyla üye olduğu görülmektedir (Tablo 5). Oysa özellikle sağlıkla ilgili meslekler gücünü profesyonel bir şekilde örgütlenmiş mesleki dernekten almalıdır. Küçüköğlü ve ark (2014), hemşirelik öğrencileri üzerinde yaptıkları bir çalışmada öğrencilerin mesleki örgütlenme ve örgütlerle ilgili bilgilerinin istendik düzeyde olmadığını saptamışlardır (23).

Sonuç ve öneriler

Öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal medyada fazla zaman geçirmektedir. Sosyal medyayı mesleki bir konu için kullanım oranları fazladır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal medyanın mesleki gelişime katkı sağladığını düşünmektedir. Ancak öğrencilerin az bir kısmı sosyal medya üzerinden mesleki topluluklara üyedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda;

- Mesleki örgütlenmenin önemini vurgulamak için üniversitelerin sağlıkla ilgili eğitim veren okullarında sosyal medyanın etkin kullanımı üzerine seminerler verilmesi,
- Sosyal medya üzerindeki mesleki topluluk, grup ve sayfalara üyeliğin önemini deontoloji, kişilerarası ilişkiler ve diğer mesleki derslerin müfredatlarında yer verilmesi,
- Öğretim elemanları tarafından birinci sınıftan itibaren konunun önemine ilişkin öğrencilerde farkındalık geliştirilmeye çabalanması ve araştırmanın sorularının geliştirilerek farklı okullarda uygulanması yararlı olacaktır.

13. Mendi B. Sağlık iletişiminde sosyal medyanın kullanımı: Dünyadaki ve Türkiye'deki uygulamalar. *Journal of Marmara University Social Sciences Institute/Öneri*, 2015; 11:275-90, (DOI: 10.14783/od.v11i44.5000080015)
14. Vural A, Beril Z, Bat M. Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: ege üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 2010; 20: 3348–82.
15. Grajales III, FJ, Sheps S, Ho K, et al. Social media: A review and tutorial of applications in medicine and health care. *Journal of Medical Internet Research*, 2014; 16, e13. (doi:10.2196/jmir.2912)
16. Kaya O, Gölbaş A, Selim S. Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenlerinin önem-performans analiziyle incelenmesi: Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği, VII. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, 28-31 Mayıs 2015, Muğla, Kongre Full Text Book, ss:5.
17. Korkmaz M, Kılıç B, Demiray E. ve ark. "Hemşirelerin sosyal medya kullanımı ve yaptıkları işe karşı algı düzeyinin uygulamalı bir örneği." *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2015; 4: 59-84, (Doi: 10.17368/UHAB.2015139476)
18. Scott DM. The New rules of marketing and pr: how to use social media [Internet]. John Wiley & Sons, 2010; (Erişim tarihi: 24.04.2016). <http://dragossorinnicula.ro/wp-content/uploads/2011/12/TheNew-Rules-of-Marketing-and-PR.pdf>.
19. McNab C. What social media offers to health professionals and citizens. *Bulletin of the World Health Organization*, 2009; 87: 566-76. (<http://dx.doi.org/10.1590/S0042-96862009000800002>)
20. Schmitt TL, Sims-Giddens SS, & Booth RG. Social media use in nursing education. *Online J Issues Nurs*, 2012; 17: 10-8. (DOI: 10.3912/OJIN.Vol17No03Man02)
21. College of Nurses of Ontario. Survey says. Nurses weigh in on social media and professionalism, the standard, College of Nurses of Ontario, 2012; 37, 14-5, Erişim Tarihi: (14.01.2017) <http://www.cno.org/Global/4LearnAboutStandardsAndGuidelines/pubs/mag/TSMVol37No2.pdf>
22. Yiğit R, Esenay FI & Derebent E. Türkiye'de hemşirelik son sınıf öğrencilerinin profili. *Cumhuriyet Üniversitesi HYO Dergisi*, 2007;11:1-12.
23. Küçükoğlu S, Çelebioğlu A, Miroğlu A. ve ark. Hemşirelik öğrencilerinin mesleki dernekler hakkındaki bilgi ve farkındalıkları. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 2014; 3: 9-14. (Erişim Tarihi 10.12.2016) http://dergi.cumhuriyet.edu.tr/cumunuj/article/view/1008002566/pdf_9
24. Kahrıman İ, Mumcu HK, Kaptan D. ve ark. Bir üniversite hastanesinin pediatri kliniklerinde çalışan hemşirelerin mesleki dernekler ile ilgili görüşleri, 2015; 3: 132-41. (doi:10.5222/SHYD.2015.132)